

Tiden Samfundet nogle meget dyre Borgere. De blive ofte forfaldne, og deres Børn igen blive maaske degenererede, saa at det, vi nu kunne spare ved ikke at træde hjælpende til overfor de uheldigt stillede Kvinder med Børn, komme vi sikkert til at betale mange Gange igen i det lange Løb. Understøttede vi derimod disse Enker saaledes, at de kunde ofre sig noget mere for deres Hjem og Børn, kunde vi have godt Haab om, at Børnene i stor Udstrækning kunde reddes for Samfundet, blive nyttige Samfundsborgere, medens de, som sagt, nu ofte gaa til Grunde og blive Samfundet til Byrde.

Sluttelig skal jeg sige, at naar jeg ønsker dette Forslag fremmet, er det altsaa ikke, fordi jeg betragter Love af den Art som hidførende nogen Løsning af det sociale Spørgsmaal, men det er, fordi jeg maa erkende, at der er Trang til Stede, og fordi jeg mener, at naar der er Menesker i Nød, bør vi træde hjælpende til. Dernæst mener jeg, at vi heller ikke skulle anstille alt for mange statistiske Beregninger i Forvejen, ikke kræve alt for megen Statistik. Det forekommer mig, at hvis man gør dette, anerkender man ikke, at der er den Nødvendighed for en saadan Lov, som der i Virkeligheden er. Til allersidst skal jeg kun sige, at saa længe vi ikke tage alvorlig fat paa en social-økonomisk Lovgivning, der kan bevirke, at alle de, som ville og kunne arbejde, kunne hjælpe sig selv, maa vi være forberedte paa, at der vil komme mange flere Lovforslag af samme Art som det her foreliggende end hidtil, at der vil blive stillet større og større Krav til Samfundets direkte Indgriben. Her gælder kun et Enten—Eller. Enten maa vi gaa til en social-økonomisk Lovgivning, der tager mere Sigte paa Retfærdighed, end hidtil har været Tilfældet, eller ogsaa maa vi tage mod Love som den, der her stilles Krav om.

Jeg skal ikke komme ind paa Enkeltheder i Forslaget. Den ærede Ordfører for Forslagsstillerne saavel som en Del af de øvrige ærede Talere have udtalt sig udførligt derom. Jeg skal kun sige, at naar Forslaget, som det vel nok gør, bliver henvist til et Udvalg, vil jeg haabe, at dette ikke maa blive et Begravelsesudvalg, men at det maa naa et positivt Resultat, der bliver til Hjælp for Tusinder af Enker og uheldigt stillede Børn og derved til Gavn for hele Samfundet.

Ravn: Da jeg hørte den ærede Ordfører for dette Forslag (Sabroe), glædede jeg mig over den Varme, hvormed han omfattede denne Sag. Noget lignende har jeg for Resten ofte haft Lejlighed til at bemærke. Jeg har dog i Mellemstunder, naar han fremstillede de forskellige Fakta, tænkt paa, hvorvidt det var efter en virkelig Undersøgelse eller kun efter et løst Skøn, at han fremsatte sine Udtalelser. At den foreliggende Sag har stor Betydning, har man i mange Tider haft Øje for. Særlig da Fattigloven i sin Tid blev behandlet, havde man netop ogsaa dette Spørgsmaal oppe: Hvad kan der gøres for de trængende, der have saa megen Æresfølelse, at de ikke ville melde sig til Fattigvæsenet? Vi var alle enige om, at der var her den største Anledning til at hjælpe, og det er ogsaa særlig den Klasse, der tages Sigte paa ved dette Forslag. Dog tror jeg ikke, man kan sige, at de Børn, der udgaa fra de Hjem, som her ere blevne skildrede, skulde, som den ærede sidste Taler nævnedes, blive af de daarligste. Tværtimod! En Del af de Eksempler, den ærede Ordfører oplæste, viser netop, at Børnene var de hjælpende, dem, der stod ved Siden af Mødrene, og gjorde alt, hvad de kunde, for at opretholde de gode Hjem, Hjem, der endog blev beskrevne som smukke og renlige. Jeg tror ikke, at de Børn blive af Samfundets daarligste. Tværtimod, af dem, der fra unge af komme til at tage fat her, kan der ventes noget godt. Noget helt andet er det med den Slags Børn, der komme til at gaa for Lud og koldt Vand. Det gøre ikke Børnene fra de nylig skildrede Hjem, og ogsaa af den Grund bør man yde disse Støtte.

Jeg er derfor enig med Forslaget i, at der bør gøres noget for disse Hjem, men hvad der skal gøres, er det ikke nemt at sige. For hvor er Grænsen? Naar man begynder at tale om Trang, kan det være, at de Herrer ville komme meget højere, end de nogen Sinde have tænkt sig. Jeg tror derfor, at Spørgsmaalet ikke kan løses som et Barmhjertighedsspørgsmaal, vi maa se at faa det løst ved Hjælp af Forsikring, om vi ad den Vej kunde naa et Resultat. Der blev sagt ogsaa af den ærede sidste Taler, at den Slags Familier kan neppe i de gode Tider tjene saa meget, at de opspare noget til Alderdommen. Jeg mener tværtimod, at hvis Arbejderne virkelig havde haft Lejlighed til at komme i en Forening, hvorved de kunde søge Støtte for deres efter-